

derom. Det kan være meget godt, at Straffen stærkes, men man maa erindre, at det er de samme Folk, der tidligere befattede sig med det private Fæstevæsen, som ere gaaede over til at oprette de saakaldte Smugfæstkontorer, og det har bevirket, at Tjendeskæret er steget i en saa overordentlig Grad; de nævnte Foreningers Bestyrelser have i deres Bepværing udiakt, at Gebyret — hvad den højtærede Justitsminister allerede har bemærket — er gaaet op til endog 40 Kr. ved en vis Klasse af Tjender. Nu skulde denne Skærpelse af Straffen bevirke, at dette Uvæsen ophørte. Jeg vil indrømme, at det er en betydelig Skærpelse af Straffen, at Straffen rammer for hver enkelt Tilfælde, men naar man erindrer, hvilke Folk det er, der for Tiden give sig af med denne Trafik, tror jeg ikke, at det i væsentlig Grad vil skaffe disse Ulemper bort, idet det er Folk, der ere vante til at omgaa Loven, som leve af det, have gjort sig det til Livserhverv. De Folk er det altid noget vanskeligt at skaffe Bevis over for, jeg tror, at i 19 af 20 Tilfælde vil der ikke kunne staves Bevis. Derimod tror jeg, at hvis man gif til at lade Straffebestemmelsen virke dobbelt, gif til at lade den virke til begge Sider, saaledes at man ogsaa straffede den, der henvendte sig paa disse Fæstkontorer, saa vilde man kunne komme dette Smugfæstevæsen til Livs; saa tror jeg ikke, at det i Længden vilde kunne bestaa. Og det forekommer mig, at en vis Retfærdighedsfølelse taler for at gøre det. Thi de, der henvende sig paa disse Smugfæstkontorer, vide meget godt, at naar de maa betale indtil 40 Kr. for et Tjende, gaar det til Dels ud over Tjendet. De ere altsaa Medvidere i, at Tjendet fratages denne Del af sin Løn. Man maa ikke tro, at det er Landbruget, de Landmænd, der bruge Tjendet, der kommer til at betale disse 40 Kr. i Fæstegebyr; nej, det er i Virkeligheden ogsaa Tjendet, for disse Tjender fæstes i Almindelighed saa billigt ud, at den, der fæster dem, ikke kommer til at give højere Løn end den, der er almindelig paa den Egn, hvor de fæstes. Jeg tror saaledes, at det vilde være heldigt for at komme bort fra dette Uvæsen, om Loven kom til at virke til begge Sider. Det er altsaa en Hensigt, jeg vil gøre til det høje Landsting og den højtærede Minister. — Hvis det blev vedtaget, vilde selvfølgelig, som jeg bemærkede, Smugfæstevæsenet faa sit Banejaar, men derimod tror jeg ikke, at det høje Fæstegebyr i nogen væsentlig Grad vilde forringes derved. Vi have jo nu faaet 12—14 autoriserede Fæstkontorer her i København, og de virke

saaledes paa Grund af den store Konfurrence, de ere førte ind paa af Smugfæstevæsenet, at de holde Kapere, hvad Loven jo ikke forbyder dem. De have Kapere, som gaa til Stationen og Dampskibene for at skaffe Tjender til Forretningen, for at de kunne tilfredsstille deres Kunder, og det er det, der bevirker de høje Fæstegebyrer. Fæstemanden maa selvfølgelig ikke tage ud over det befalede Salær — og det tror jeg heller ikke, at nogen gør — men naar han intet Tjende kan faa, maa han betale disse Folk 20, 30 à 40 Kr., efter hvor mange Hænder, de ere gaaede igennem. Der er nemlig flere Slags Agenter; der er Agenter i Sverige, som aflevere Tjendet paa Dampskibet, og saa er der andre, der modtage dem her, saa de gaa gennem flere Hænder. Derjom det ved Lov blev forbudt de autoriserede Fæstemænd at holde Kapere, som de sende til Stationerne og til Dampskibene, saa tror jeg, at Fæstevæsenet vilde komme til at virke paa en hel anden Maade; men for det sker, ville vi efter min Mening ikke blive af med dette Uvæsen.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale dette Lovforslag til videre Fremme.

Justitsministeren (Nelleman):

Jeg skal i Anledning af de Bemærkninger, der her ere komne frem, tillade mig at minde om, at det var jo ikke den eneste Grund, hvorfor man ønskede Loven af 1891 om Fæstevirksomhedens Ordning, at man vilde indvirke paa Salæret, eller hvad man vil kalde det, som erlægges for at forskaffe Tjenestetjende, men det var ogsaa for i andre Henseender at faa Haand i Hant med Fæstemændene og udøve en vis Kontrol med deres Virksomhed, f. Eks. i Retning af, at de ikke løbte Tjendet bort fra Folk og bortfæstede det til andre. Det var altsaa ikke alene Betalingsspørgsmaalet, som var det afgørende Moment, men det var ganske vist noget, man tillige troede at kunne opnaa, at der kunde blive fast, tatstæmmet Betaling for denne Medvirkning, saa at det kunde forhindres, at der forlangtes formeget af Folk. Jeg vil bemærke, at der vist aldrig er nogen, der — hverken ved denne eller ved nogen anden Lov — kan gaa ud fra, at fordi der sættes Straf for noget, sker det ikke. Vi vide jo alle sammen, at alle mulige Straffelove, store og smaa, overtrædes af og til; at man altsaa ved at sætte Straf for visse Forhold skulde naa derhen, at der aldrig foresaldt noget af denne Art, har ingen troet, og heller ikke fornuftigvis kunnet tro. Det, der kan opnaas ved Straffebestemmelserne, er kun at